

ORĘDOWNIK POWIATU KOŹMIŃSKIEGO

Abonament:

kwartalnia: w ekspedycji 180.00 mk.
" na pocztę 189.00 mk.
numer pojedynczy 10.00 mk.

Dział urzędowy = nieurzędowy

Koźmin, sobota dnia 1-go kwietnia 1922 r.

Ogłoszenia:

wiersz nonparelowy lub miejsce jego 10.00 mk.
wiersz reklamowy w dziale nieurzędowym 20.00 mk.
Dla ogłaszających z poza powiatu 50% więcej

Nr. 26

Za redakcją: Dział urzędowy: Starostwo; nieurzędowy: E. Kraszewski w Koźminie
Wychodzi 2 razy tyg. Ogłoszenia przyjmuje się do wtorku i piątku godz. 9 przedpoł.

Druk: ZAKŁAD GRAFICZNY EDWARDA KRASZEWSKIEGO w KOŹMINIE
Nakład własnej księgarni. Telefon 34. Adres telegraficzny: Orędownik Koźmin

Rok 35

W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków lub tym podobnych nieprzewidzianych okoliczności wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub doodszkodowania.

Dział nieurzędowy

Wyniki II. Targu Poznańskiego.

W „Kurj. Poznańskim” czytamy.
(Wywiad u decernenta Targów Poznańskich radcy Kultysa.)
II Targ Poznański dobiegł kresu, pora więc zsumować jego wyniki.

— Miasto — mówił współpracownikowi naszemu decernent Targów Poznańskich, p. radca Kultys — jest zadowolone z rezultatów. Mimo niesłychanych trudności, spowodowanych strajkiem, Targ doszedł do skutku i nie chybił terminu, wszystkie miejsca były zajęte, o ile wnosić z rozmów, większość z wystawców chwali sobie Targ ostatni. Jeszcze wymowniej potwierdza to fakt, że już teraz znaczna część wystawców pragnie zapłacić za miejsce na Targi następne, nawet na pięć lat z góry.

— Czy strajk nie zaszkodził Targowi?

— W każdym razie przyspożył wiele znacznych kłopotów i kosztów. Dzięki interwencji wiceprezidenta dra Kiedacza uzyskaliśmy pomoc wojskowości, za co wielkie należą się dzięki władzom wojskowym, dał odczuć się jednak brak sił niekwalifikowanych, trzeba więc było pracować dniem i nocą. Ażeby umożliwić pracę nocną, musiało się założyć przewodów elektrycznych do oświetlenia, co wpłynęło na zwiększenie się kosztów. Wszystkie trudności te pokonano jednak dzięki niezmiernie wprost energii wiceprezidenta miasta, który nadzwyczaj żywo interesował się wszystkim i dzięki pracy nadludzkiej dyr. Targu Krzyżankiewicza i wszystkich jego współpracowników. Wieści o strajku odstraszyły jednak wielu od przyjazdu na Targ.

— Jak przedstawił się Targ obecny w porównaniu z zeszłorocznym?

— W roku ubiegłym Targ zajął ogółem 16 000 m. W roku bieżącym Targ rozrósł się tak, że przestrzeni w krytych budynkach tylko zajął 25 000, pod dachem 2 200, pod gołym niebem zaś 3 500.

Wystawców w tem roku było o 800 więcej, ogółem stanęło ich do 2000.

Targ zwidziło do 80,000 osób, wpływ z kart wstępu dały 16 milionów, znacznie więc więcej, aniżeli przypuszczano. Najwięcej osób zwidziło Targ w niedzielę ostatnią. Był to dzień zniżek, których udzielano urzędnikom, policji, szkołom, wycieczkom i t. p., oddziały wojska zaś wpuszczano bez opłaty. Większość zwiedzających stanowili Poznańczycy, sporo przybyło z Kongresówki i Małopolski, liczną grupą zjechali Górnio-Ślązacy. Co do obcych najczęściej zjechało Gdańszczan. Z innych narodowości zwidzili Targ Francuzi, Belgowie, Szwedzi, Czesi, Duńczycy, Holendrzy, Rumuni, Węgrzy, kilku Anglików, Amerykanów i ukraińska misja handlowa.

Najpoważniej wyglądał dział metalurg., potem chemiczny, żywnościowy, słabiej reprezentowany był przemysł przedzalniany gdyż Łódź zawiodła, poważnie za to wystąpiły inne ośrodki tego przemysłu jak Białostok, Biała i Bielsk.

— Jak przedstawiają się obroty wystawców?

— Dyrekcja Targu wysyłając kwestionariusz wystawcom, nie zapytywała w nim nawet o sumę obrotów, poczynionych na Targu, szanując tajemnicę kupiecką. I dlatego sumy tej ani dyrekcja Targu; ani nikt inny podać nie może. W każdym razie suma zamówień wynosi kilkanaście miliardów. Zda się, że przemysł metalurgiczny, z wyjątkiem jedynej firmy H. Cegielski, wykazuje najmniejszą liczbę zamówień. Za to firma H. Cegielski, pochłubić się może największymi prawdopodobnie wynikami.

Bardzo dobre obroty miały artykuły spożywcze, potem ceramika, szkło zabawki, meble koszykowe, szczotki, skóra. W środku tylko jeden z wystawców, które ze szczotkami swymi zajmował zaledwie dwa metry kwadratowe, uzyskał zamówień na 3 miliony. Wśród wystawców byli tacy, którzy już w połowie Targu przestali przyjmować zamówienia, i chcieli odejść, a zgodzili się zostać tylko na usilne prośby dyrekcji. Na szczególną uwagę zasługuje fakt, że kupcy gdańscy poczynili bardzo poważne zamówienia.

— Jakież doświadczenie zyskała Dyrekcja na Targu tegorocznym?

— Bardzo korzystnie odbiło się na Targu to, że ekspozycja rozmieszczono w dwóch tylko miejscach. Tak wielkiej hali, jak przy placu prez. Drwęskiego nie posiadają nawet Targi Lipskie. Oczywiście, baraki te uważamy za tymczasowe. O ile tylko pozwolą

stosunki, dążeniem miasta będzie skupić wszystko na jednym tylko miejscu dookoła Wieży Górnosłaskiej i wybudować tam odpowiednie hale. Co do terminu Targu, wśród wystawców większość twierdzi, że urzędują się zbyt szybko. Twierdzenie jakoby dwa tylko sezony nadawały się do urządzenia Targów, t. j. wiosna, lub jesień, zapewnia wielu, nie odpowiada faktom.

— A jak przedstawia się finansowa strona Targów, czyli dały pokrycie?

— O pokryciu wydatków nie może być nawet mowy. Miasto jednak wychodzi z tego założenia, że o zysk już teraz nie należało się ubiegać. Strat jednak miasto nie poniosło, bo pokryją je targi następne. Dużo kosztowały inwestycje, jak n. p. założenie oświetlenia elektrycznego i wodociągów, co wraz ze strajkiem znacznie powiększyło koszty. Na ogół jednak II Targ Poznański wypadł o wiele lepiej od pierwszego, co dozwala się spodziewać jeszcze korzystniejszych wyników w roku następnym.

Koszt plebiscytów

P. K. Smogorzewski oblicza w „Kurjerze Poznańskim”, ile nas będą kosztowały plebiscyty traktatami pokojowymi zastrzeżone, koszta połączone z okupacją terytorjum i rozgraniczeniem podzielone być winny między państwa zainteresowane w stosunku do przyznanego sobie terytorjum. Ponieważ z terytorjum plebiscytowego cieszyńsko-spisko-orawskiego przyznano Polsce 37 pr., taki też procent kosztów ma pokryć rząd nasz. Nota z dnia 11 kwietnia r. z. oblicza: rząd polski ma zapłacić W. Brytanji 1,770 funtów sterlingów, Francji 1,258,386 franków, Włochom 29,585 fr. i 1,677,467 lirów, Japonji 46,698 franków.

Do tego dojdą koszty faktycznego wyknięcia granicy. Nota z dnia 6 stycznia zobowiązuje Polskę do zapłacenia za ukończoną już robotę na Śląsku Cieszyńskim Francji 10,325 franków i 17,145 koron czesk. Włochom 14,492 liry.

Koszty okupacji i rozgraniczenia na północnych terenach plebiscytowych (regencja olsztyńska i kwidzyńska) były bardzo znaczne, wobec tego jednak, że Polska przyznano zaledwie 1/800 terytorjum, przeło ma ona zapłacić Włochom 34,097 lirów, W. Brytanji 132 funty sterlingów.

Razem winniśmy za plebiscyty macarstwu 2,392,950 franków. Znacznie więcej kosztować będzie Śląsk Górny. P. Smogorzewski oblicza, że koszty z tego tytułu wynoszą około 100 milionów franków, z czego na Polskę przypadnie około 33 mil. „Ogółem więc — kończy autor — za plebiscyty, krótkie przyszły historyk nazwie kiedyś największą mistyfikacją XX wieku. Zapłaci Polska około 35 milionów franków, dziś około 10 miliardów mk.

Sprawy polskie

ROZWIAZANIE SEJMU WILEŃSKIEGO.

Warszawa, 28. 3. (A. W.) Dziś o godzinie 1 i pół marszałek Sejmu Wileńskiego podpisał obwieszczenie, oznajmające, iż z powodu wejścia w skład Sejmu Ustawodawczego Rzeczypospolitej Polskiej 20 posłów Sejmu Wileńskiego, Sejm Wileński zostaje rozwiązany.

CZTEROMILJONOWA POŻYCZKA W ANGLJI.

Warszawa, 25. 3. (Pat.) Delegacja P. K. K. P. wysłana przez naczelną dyrekcję do Londynu w sprawie podpisania umowy o bardzo znaczną kwotę f. szt. dla tej instytucji, telegrafuje stamtąd, iż podpisaną została umowa między pierwszorzędną grupą finansową angielską, a P. K. K. P. co do pożyczki na razie 4 miliony f. szt. na nader dogodnych warunkach.

Pożyczka ta ma doniosłe znaczenie jako pierwszy krok w nawiązaniu stosunków kredytowych z Anglią, zwłaszcza iż P. K. K. P. uniezależni się tą drogą od rynków walutowych i będzie miała jednocześnie możliwość pójścia na rękę przemysłowi, wpływając w ten sposób dodatnio na stan naszej waluty.

ZAPROSZENIE DO AUSTRJI.

Warszawa, 23. 3. (Pat.) Biuro prasowe M. S. Z. komunikuje: Posel austriacki w Warszawie p. Nikolaus Post odwiedził w d. wczorajszym p. min. spraw zagr. w celu zaproszenia go w imieniu kanclerza Rzeszy do Schobera do Wiednia. P. min. Skirmund odpowiedział iż dziękuje bardzo za zaproszenie, lecz wobec postanowionego w dniach najbliższych swojego wyjazdu do Paryża i Londynu będzie mógł z zaproszenia skorzystać dopiero w powrotnej drodze z Włoch, po zakończeniu Konferencji Genuńskiej.

Komunikaty

Z poczty. Od 1. kwietnia b. r. podwyższono opłatę za przesyłki paczek o 100%.

Ministerstwo Sprawiedliwości Departament Ziem Zachodnich w Poznaniu wydało cały szereg ustaw w tłumaczeniu polskim między innymi ustawę o sądach rozjemczych w tłumaczeniu i z wzorami jakichś odtań winni używać rozjemcy.

Niepotrzebuje chyba przedstawiać doniosłości takich publikacji dla P. T. Panów Rozjemców, którzy we własnym języku ojczystym mają ustawę i objaśnioną wzorami jakiej się trzymać winni.

Gmina winna zamówić sobie taką ustawę której zbytniska jest cena bo 80 mk. za egzemplarz. W porozumieniu z Biurem wydawnictwa przy Dz. Z. Z. w Poznaniu Pan Kraszewski właściciel Drukarni i księgarni w Koźminie podjął się na moją interwencję sprzedaż takich wydawnictw w szczególności ustawy o sądach rozjemczych do tejeż za tem drukarni należy się zwracać o zakup niniejszy ustawy. podp. Malinowski.

Wiadomości pozamiejscowe

Z Dyrekcji poczt i telegr. otrzymujemy następujący komunikat: „Liczbę wpływających do Dyrekcji Poczt i Telegrafów wniosków o przyjęcie do służby pocztowej w charakterze niższego funkcjonariusza zwiększa się stale. Wobec tego wyjaśnia Dyrekcja Poczt i Telegr. interesantom, że zapotrzebowanie jest obecnie pokryte. Opróżniające się w przyszłości stanowiska obsadzi Dyrekcja kandydatami z wielkiej liczby petentów, tu już zanotowanych. Wystosowywanie takich wniosków jest zatem bezcelowe i Dyrekcja Poczt i Telegr. w przyszłości ze względów oszczędnościowych na wnioski takie nie będzie odpowiadała.

W sprawie opłat pocztowych. Na podstawie rozporządzenia p. Ministra Poczt i Telegrafów z dnia 3 marca 1922 r. muszą być z dniem 1. kwietnia 1922 opłacone przy nadaniu wszystkie przesyłki pocztowe, nadawane w obrocie wewnętrznym. Wyjątek stanowią: 1) przesyłki pocztowe, wolne od opłaty pocztowej w obrocie wewnętrznym na podstawie art. 12 ustawy z dnia 27 maja 1919 o państwowej wyłączności poczty, telegrafu i telefonu. 2) Zwyczajne listy i kartki pocztowe, które mogą być nadawane nie opłacone lub tylko częściowo opłacone. 3) Zwyczajne druki, próbki towarowe i papiery handlowe, które muszą być przynajmniej częściowo przy nadaniu opłacone. Również zaprowadza się na zasadzie międzynarodowych przepisów pocztowych w obrocie z Czechosłowacją przymus całkowitej opłaty wszelkiego rodzaju przesyłek listowych, oraz znosi się używanie kartek pocztowych z opłaconą odpowiedzią. Przesyłki listowe nieopłacone lub opłacone niedostatecznie, przeznaczone do Czechosłowacji, będzie się zwracać nadawcy, o ile tenże poda swój adres, z odpowiednim wyjaśnieniem, celem uzupełnienia opłaty pocztowej, w innych zaś wypadkach postąpi się z nimi jak z przesyłkami niedoreczalnymi.

Z dyrekcji kolejowej poznańskiej. Z powodu rozpoczynania nauki szkolnej od dnia 1. kwietnia b. r. o godzinie ósmej przesuwa się rozkład jazdy o godzinę u następujących pociągów: 1222 Września—Miłosław (odjazd z Wrześni 8,20); 1223 Miłosław—Września (odjazd z Miłosławia 7,00); 1828 Żnina—Inowrocław (odjazd z Żnina 6,00); 2450 Mogilno—Strzelno—Inowrocław (odjazd z Mogilna 5,00); 2653 Barcin—Mogilno (odjazd z Barcina 6,20); 741 Bojanowo—Rawicz (odjazd z Bojanowa 7,10); 740 Rawicz—Bojanowo (odjazd z Rawicza 6,50). Godziny podane w nawiasach są oznaczone według nowego rozkładu. W związku z temi przesunięciami oraz celem dania możliwości połączenia w stacji Międzychódzie do pociągu 1940 i 2030 zmienia się z dniem 1. kwietnia b. r. na przestrzeni Zbąszyń—Międzychódzie dotychczasowy rozkład jazdy pociągu 2152, znosząc równocześnie z powodu zbyt małej frekwencji podróży kursujące na tej linii pociągi osobowe 2133 (odjazd z Międzychodu 8,30) i nr. 2134 (odjazd z Zbąszyna o 13,00). Pociąg 2152, odchodzący dotychczas ze Zbąszyna o 5,00, wyjeżdżać będzie nieco wcześniej bo o 3,30 i przybywać do Międzychodu o 6,06. Równocześnie celem umożliwienia łatwiejszej komunikacji pogranicznym wsiom i wioskom powiatu chodzieskiego z miastem przedłuża się z dniem 1. kwietnia bieg pociągu 1527-1528 do i od Dziembówka. Pociąg 1527 odjeżdża z Poznania o 15,20, przybywa do Chodzieży o 17,50, odjeżdża o 17,31 i przybywa do Dziembówka o 17,26. Pociąg 1528 odjeżdża z Dziembówka o 18,00, przyjeżdża do Chodzieży o 18,20, wyjeżdża stąd o 19,15 i przybywa do Poznania o 21,26.

Krotoszyn. (Z rąk żydowskich). Dnia 13. bm. wykupiło parafja Zduńska za energicznym staraniem tamtejszego X. Proboszcza Jaśkowskiego, piękne, prawie nowe organy z synagogi Krotoszyńskiej. Organ ten (pneumatyczny) posiada 18 rejestrów i dwa manuały. Przebudowanie tegoż organu zlecono panu Ludwikowi Saganowskiemu z Krotoszyna. Po raz pierwszy zabrzmiały organy w uroczystość Zmartwychwstania Pańskiego.

Katastrofa kolejowa. W nocy z dnia 24. na 25. marca przed godziną 24 nastąpiło zderzenie pociągów towarowych pomiędzy stacjami Łowicz a Kalisz. Zderzenie było tak silne, że zupełnie została strząskana lokomotywa oraz pięć wagonów. Z obsługi kolejowej znalazł śmierć na miejscu jeden człowiek, czterech zostało ciężko poranionych. Przyczyny wypadku dotychczas nie ustalono. Na miejscu katastrofy krążyła pogłoska, że — podobno maszyniści, prowadzący pociągi, w czasie zderzenia zbiegli.

W polskie ręce. Aptekarz p. R. Dopierała z Buku, nabył od p. Richtera „Nową Aptekę, w Grodzisku.

Czempin. (Złodziejska fantazja.) W Piotrowie pod Czempinami złodzieje przybyli w nocy do stajni p. Szyftera, zaprzęgli konie do wozu i pojechali. Po drodze zostawili jednego z koni, który był kulawy, jako niezdatnego, przywiązawszy go do drzewa, gdzie go gospodarz odnalazł.

— (Kłeska mrozu.) Ozimny, zaledwo wysypiane, skutkiem mrozu pozółkły i grożą wygniciem.

— (Bandytyzm.) Szajka bandytów uplanowała napad na plebanję w Bonikowie: jeden z Czempinia, drugi z Bonikowa, trzeci ze Starego Tarnowa. Ten z Bonikowa jednak w ostatniej chwili ostrzegł proboszcza a ów zaalarmował, żandarmierję, która zaczaiwszy się, schwyciła opryszków. W domach ich znaleziono wielką ilość skradzionych pierwiej już różnemi czasy przedmiotów, którą właściciele poznają obecnie.

Komunikacja automobilami i motocyklami. W celu ułatwienia komunikacji automobilowej zagranicy z krajem minister finansów wydał rozporządzenie, które ogromnie uprości przejazd przez granicę. Na mocy tego rozporządzenia właściciele automobilów i motocykli zostaną zaopatrzeni w odnośne legitymacje, które na mocy powyższego rozporządzenia zostaną wydane zagranicznym klubom automobilowym przez klub polski. Dokument taki umożliwi przejazd granicy bez ograniczenia w ciągu 90 dni, uwalniając podróżnych dotychczas skomplikowanych manipulacji celnych.

Rozmaitości

Olbrzymi pożar w Chicago. W nocy na 15. b. m. wybuchł w śródmieściu Chicago pożar tak gwałtowny, że chwilami zdawało się, iż powtórzy

Kto da więcej?

Rzecz dzieje się w domu pewnego Niemca, który ma zamiar wyjechać do Niemiec, a przedtem postanowił wyzbyć się z domu wszystkich starych rupiej, na które znajdzie się zawsze amator w nadziei zysku. Na podwórzu i w mieszkaniu tłum ludzi. Wszyscy się tłoczą, jeden pcha się na drugiego, twarze zaojone rozczervenione, w nadziei dobrego kupna. Przeważają wzbogaceni kmiotkowie i handlarze, alias paskarze.

W natężeniu zwracają się oczy wszystkich na Niemca, który wystawia na widok publiczny pewne naczynie z jednym uszkiem, o którym się w przyzwyczajeniu towarzystwie nie mówi.

Niemiec szeptem do komornika: proszę wołać: 150.000 mk.

Komornik: 150.000 mk. po raz pierwszy

..... po raz drugi i

Głos z tłumy: 158.000 mk.

Komornik: 158.000 mk. po raz pierwszy

Głos z tłumy: 165.000 mk.

Komornik: 165.000 mk. poraz pierwszy, poraz

..... drugi i poraz trzeci.

W tem głos z tłumy: 170.000 mk.

Wszyscy: już zapóźno, trzeba było prędzej się

..... pospieszyć!

Następnie idą do wywołania stare miechy, potłuczone garnki, krzesła, stoliki, bez nóg, połamane, fotele zapluskwione i t. d. etc. po cenach przybicia podobnych jak pierwsza, wyższych, lub niższych. Każdy z obecnych, kupioną rzecz odkłada. Nabywca naczynia z jednym uszkiem chowa je wstydliwie, zakrywając starą gazetą.

Przychodzą do licytacji inni, z ciekawości:

Pierwszy z nich: dla Boga, za to naczyńko —

..... tyle pieniędzy

Drugi: Głupich ni sięją, ni orzą, zawsze się

..... znajdują.

Trzeci: Toż sobie Niemiec napcha kieszenie.

Czwarty: Oj głupi, głupi ludu, w Poznaniu każ-

..... dą nową rzecz, jakie tu sprzedają, kupi dzie-

..... sięć razy taniej.

Licytacja skończona: Niema licytantów. Niemiec

położył na podłogę ogromny zwój banknotów à 1000 i 5000 mk. i skrupulatnie liczy, a przytem z wyrazem

zadowolenia mruczy: „Na, die Polen sind sehr dumm, ich hoffte nicht, so viel zu bekommen.“ Ciekawy.

się wielka katastrofa z 1871 r., kiedy to niemal całe miasto padło ofiarą płomieni. Pożar wszczął się w zakładzie konfekcji damskiej i wnet objął cały kwadrat domów pomiędzy ulicami Van Barem, Canal, Chinton i West Jackson Boulevard. Dotarłszy do tego bulwaru, płomień podsycane wiatrem dmącym ku zachodowi, przekroczył szeroki bulwar i ogarnęły szczyt 21-piętrowego gmachu mieszczącego biura kolei Chicago—Burlington—Quincy. Zdawało się że gmach ten posiadający szkielec z żelaza wypełniony ścianami cementowymi i terrakotowymi, jest ogniotrwały. Okazało się jednak, że płomień, przeżarłszy ściany, znalazło strawę w urządzeniu jego wewnętrznym. Wkrótce więc 21-sze piętro stało w ogniu i pomimo energicznej akcji ratunkowej, ogień rozszerzył się stopniowo na piętra niższe, a po paru godzinach już cały „drapacz obłoków“ był jednym słupem płomieni. Wreszcie zwaliły się ściany, grzebiąc pod sobą znajdujące się na parterze biura i kasy banku „Mercantile Trust and Savings Bank“, ku niebiosom zaś sterczał tylko do czerwoności rozpalony szkielec żelazny gmachu. Dopiero o godz. 6 z rana, dnia 16 bm. pożar opanoowano. Straty w domach i towarach spalonych sięgają 15 milionów dolarów. Podczas akcji ratunkowej 1 strażak zginął, a 10 odniosło ciężkie rany. Mnóstwo też osób z pośród publiczności, przyglądającej się szalejącemu żywiołowi, odniosło rany przez unoszone wiatrem iskry i spadające cegły.

Tragiczna śmierć dziada spekulującego na giełdzie. Niedawno temu w pobliżu Brodów przez tor kolejowy chciał przejść jakiś starszy już wiekiem dziad wiejski, utykający na jedną nogę wskutek czego chodził o kulach. Widocznie był on głuchy, bo nie słyszał nadjeżdżającego pociągu i dlatego dostał się pod koła maszyny, którą ciało jego poszarpały w kawalki. Mimo wszelkich zabiegów nie zdołała policja stwierdzić jego nazwiska, natomiast w podartym płaszczu znalazła zaszyte dolary na sumę dwa i pół miliona marek. Kwota ta zapewno przypadnie rządowi, gdyż wątpliwem jest, aby ktoś zgłosił się z pretensją do tego spadku. Zarazem przypuszczać należy, że tragicznie zmarły dziad spekulował na giełdzie, kupując dolary za wybrane marki polskie.

Skarb choiwej kobiety. W Międzyrzeczu, nd Śląsku Cieszyńskim umarła pewna kobieta, zgrzybiała już staruszka. Okna jej mieszkania zawsze były zasłonięte firankami, aby nikt nie mógł zaglądać do wnętrza. Dla tego też nikt nie wiedział że trafikantka umarła, a tylko przypadkiem stwierdziła to sąsiadka. Kiedy władze otwały mieszkanie, ujrzano w niem straszny brud. W mieszkaniu kilka lat nie sprzątano, zaś ciało umarłej roilo się od robactwa. Z koniecznością trzeba było przeprowadzić rewizję i tu pokazało się, że zmarła przechowywała w zgnitym sienniku 35 kilogramów monet srebrnych i czterdzieści złotych 10-cio i 10- koronówek a prócz tego tyle pieniędzy

papierowych, iż trzeba było nająć sanie aby je mógł przewieźć do najbliższego sądu i złożyć w depozycie.

15 000 000 kobiet za dużo w Europie. Statystykę o większości kobiet nad liczbą mężczyzn tak w Niemczech jak i w Europie przytacza niemiecki ekspert statystyczny, Albin Michel. Statystyk ten twierdzi, że w całej Europie kobiety przewyższają liczbę mężczyzn o 15 000 000. A Niemcy są akuratni w obliczeniach. W dalszym ciągu zaznacza, że w roku 1914 Europa liczyła 6 000 000 kobiet więcej niż mężczyźni.

Kłopoty milionerów. Jeden z najbogatszych ludzi w Ameryce Mac Cormick, którego majątek liczą do dziesiątki miliardów, wysłał swą 16-letnią córkę do Szwajcarii dla poratowania zdrowia. Młoda panna odzyskała wprawdzie zdrowie, ale za to straciła serce, bo zakochała się w swym nauczycielu jazdy konnej, który ma 48 lat i postanowiła wyść za niego mimo oporu rodziców. Rad nierad, musiał się wreszcie Cormick zgodzić na małżeństwo i ubogi nauczyciel konnej jazdy stanie się jednym z najbogatszych ludzi w Europie.

Zdania i sentencje

Najszlachetniejszą przyjemnością, jest komuś jaką wyświadczyć przyjemność.

Jeżeli chcesz łączyć twój żywota doprowadzić do przystani to nie powinienes obciążać jej za wiele złudną nadzieją.

Komu się wydaje, że mu przysługuje prawo wieść życie bez pracy, dla tego odpowiednią siedzibą pałac, więzienie lub dom warjatów.

Niech twój spokój nie będzie zawisły od ust ludzkich, bo czy oni o Tobie dobrze lub źle sądzą, ty przez to jednak innym człowiekiem się nie stajesz.

Jestto słabością lub rzeczą niebezpieczną za wiele lub za mało zwracać uwagę na publiczną opinią.

Mówić, co się myśli, jest częstokroć największym gwałtstwem, a nieraz i największą sztuką.

Wiadomości miejscowe

Koźmin. Stuczne jaja! Do Awryl sprzedawać będzie w poniedziałek na Rynku podczas targu tygodniowego stuczne jaja, które się podobnie 100% taniej kalkulują od prawdziwych. Każda z interesetek lub interesentów otrzyma na próbę jedno jaję — gratis. Życzymy panu Awryl dobrego targu.

powrocie króla do pałacu obrzucano policję kamieniami. Zdaje się nawet że istniał zamiar napaści na pałac. Król uchodzi w pojęciu wielu nacjonalistów za figuranta czy manekina Angli, która nadal będzie wywierać tam wpływ dominujący.

Tajemnice starych domów,

W „Daily Mail“ opowiada John Parr o tajemnicach starych domów, które dopiero podczas rozbiorów dla przebudowy wychodzą na światło dzienne.

W wiejskim domku w Kent, rozebrany niedawno, pod schodami znaleziono skrytkę, schowek zdaje się przemytników. Flaszki wódek, paczki zbutwiałych belgijskich koronek, worki z herbatą leżały nietknięte od półtora wieku, a w szparze komina znalazła się tabakierka z monetami, noszącymi datę roku 1780.

Przy burzeniu domu w Londynie znaleziono kryjówkę, zbudowaną pod dachem a przylegającą do sypialni. Pokoik ten miał 8 stóp i 4 cale długości a 6 stóp szerokości. Światło i powietrze dochodziło miniaturowym okienkiem, tak sprytnie umieszczonym, że widoczne było tylko z jednego punktu dachu. Rura, prowadząca do wnętrza była drogą, którą dostarczano do tej kryjówki żywność w czasie gdy właściwe wejście było nieodstępne. W tym pokoiku z czasów królowej Elżbiety, w którym od setek lat noga ludzka nie postąpiła, znaleziono kapelusze duchownego, różaniec, książkę do nabożeństwa, kubek i talerz cynowy. Na ścianie widniał następujący napis: „Jestem od wielu godzin bez strawy i napoju, obawiam się, że się coś strasznego stało“.

Straszniejsze było odkrycie w starym dworcu w Yorkshire w pobliżu Harrow-Gate. Podanie głosi że dworek ten był schroniskiem rozbójników. W tajemniczej komnacie, wbudowanej w grube mury, znaleziono szkielec męzki w pół siedzącej a w pół kłęzącej postawie. Szkielec ubrany był w wysokie buty, spodnie de jazdy konnej i takież kaftan. Z pasa wyciął mu pistolet, z kieszeni wypadły na ziemię dwa złote zegarki, dwa pierścienie i kilka złotych monet z datą 1775. Prawdopodobnie lotrzyk w sytuacji bez wyjścia popełnił samobójstwo, bo czaszka była zgruchotana.

W innym wiejskim domku w Warwickshire natrafiono na ślady skrytki dziecięcej z czasów królowej Anny. Lalki w ówczesnych strojach i różne zabawki z zapomnianego i później zamurowanego schowka zdobici będą teraz jedno z muzei londyńskich.

Ciekawe nowiny

Nowe projekta.

Krążą wieści, że z dniem 1. 4. zjedzie do miasta naszego Konsorcjum finansistów z Homoluly (Ameryka), by nigdy nie przedawnione życzenia tujejszych mieszkańców nareszcie zrealizować. Projektują obok bezdrutowej elektryzacji urządzenie zakładu kąpieli morowych. Ziemie okolicy Glinek, Zapłocia i gazowni mają zawierać nieocenione pokłady ciepłiku, który dla zdrowia i worka miasta koniecznie wykorzysta radzą. Miasto nasze takim sposobem odrazu stało by się pierwszorzędnym badem. By gością pobyt uprzyjemnić będą na czterech rogach miasta tak bardzo konieczne domki z całem komfortem, poczekalnią, czytelnią i t. d urządzone. Jednym słowem nowi ludzie wprowadzają nowy porządek i dbają przytem o kieszeń współobywateli. Czego to się jeszcze doczekamy. Na.

Egipt Królestwem.

Kair i cały Egipt święcił dn 16 b. m. wielkie święto; sułtan bowiem ogłosił państwem oficjalnie, że Egipt, po zniesieniu protektoratu angielskiego staje się państwem suwerennym a on sam przybiera tytuł króla (po arabsku „Malek“) i imię Fuada. Nazwa „sułtan“ posiada ogólne znaczenie i dałaby się przetłumaczyć: wyposażony władzą, a tytuł Malek posiada popularniejszy i więcej narodowy charakter.

Pełnomocnik angielski lord Allenby złożył królowi powinszowanie i życzenia na progę nowej ery Egiptu W orędziu swem do narodu król Fuad wypowiedział nadzieję, że Egipt odzyska swą dawną wielkość.

Jednocześnie Rząd Londyński zawiadomił państwa o wcielaniu w życie nowego stanu rzeczy w Egipcie, podkreślając, że zarezerwował do swego uznania następujące sprawy: 1. zabezpieczenie swych dróg komunikacyjnych w Egipcie, 2. obronę zagranicznych interesów i gmin także, 3. obronę Egiptu przeciwko wszelkiej zagranicznej agresywności. Słowem trzymać się będzie zasad doktryny Monroe'ego, nie dopuszczając by ktokolwiek kwestjonował stan rzeczy w Egipcie lub poddawał dyskusji i poczytując wszelkie wtrącanie ze strony innego państwa w wewnętrzne sprawy lub atak na terytorjum tego kraju za akt nieprzyjacielski.

Tak przedstawia się jedna strona medalu: z drugiej zaś rozwiązanie sprawy spotyka się z takim samym bodaj niezadowolaniem jak w Irlandji proklamacja Wolnego Państwa Irlandzkiego. Z okazji uroczystości tłum w Kairze urządził burzliwe demonstracje i po

Wielkie serca — tak jak ocean — nigdy nie zamarzają.

Silą jest głowa, która każdego czasu jest panem serca.

Są ludzie, którzy nas dopiero wtedy na ulicy widzą, gdy my się im kłaniamy.

Mowa, to kompas wskazujący nam drogę, którą postępować trzeba, lecz wcale to nie przeszkadza, by pójść inną drogą.

Dobrotliwy król francuski Henryk IV zapytał się raz pewnego swego nadwornego trefała, czyby nie chciał się zgodzić na zamianę ról, „Bracie Henryku, rzekł trefaś, „tyś nie dosyć roztropny, abyś mógł odegrać rolę błazna, a ja nie dosyć głupim, aby być królem.“

Prawy charakter i dewocynie pochylone bary, bardzo lichy z sobą się zgadzają.

Srebrny dzwonek zwabia wiele przyjaciół.

Świat składa się z dwóch gatunków ludzi: takich, co więcej czynią niż mówią, i takich, co więcej mówią, niż czynią.

Ambicja i charakter tworzą mur, o który sobie łotrostwo czerep rozbija.

Szacunek świata zdobyć można przez podstęp i obłudę, własny zaś trzeba sobie zasłużyć.

Bądź rzetelnym i miej na oku bardziej garść sprawiedliwości, niż dom pełen niesprawiedliwości.

Najgorszą a i najlepszą równocześnie rzeczą jest to, gdy człek ze siebie niezadowolony.

Twój charakter zahartuje się tylko we wirze światowym.

Jeden tylko fałszywy krok czystej duszy, daje plotkarskim językom więcej materiału, niż wszystkie wybryki jakiego łotra.

Duma jest dowodem chorego umysłu albo wymierającego rodzaju.

Jeden jest lubiany, drugi nie, zwykły wniosek ten, ów drugi człowiekiem charakteru.

Staraj się być człowiekiem niewzruszonego charakteru, a nie charakteru małkowego, który się kni-szyć może, albo rozpada.

Ruch w Towarzystwach

W poniedziałek dnia 3 kwietnia o godzinie 8 wieczorem w lokalu pana Mroskowiaka odbędzie się nadzwyczajne walne zebranie tow. Przemysłowego co niniejszym się szan. p. p. członków oraz życzliwych tam zaprasza.
Zarząd.

Szanownym członkom Spółdzielni Urzędniczej podajemy do łaskawej wiadomości, że mamy do podziału

ryż, sól kuchenną i małą ilość białego płótna

Koźmin, dnia 31. marca 1922 r.

Zarząd Spółdzielni Urzędniczej.

15 000 mk. nagrody!!

otrzyma ten, który wskaże posiadacza mojej skradzionej fuzji myśliwskiej, kaliber 12-ty (francuska tesznerka) nadzwyczaj długie lufy, pod którymi umieszczony jest obojczyk (stempel) z drzewa z główką blaszaną, zamek bez kurków. Bezpiecznik pod zamkiem. Na zamku wyryte „Mitglied der Akademie „National de Paris“. Na lufach firma puszkarza z Naumburg. Przy ładowaniu fuzja ta się rozciąga

nie łamie

J. Roszak, rzadca Kromolic, powiat Koźmin

Początkująca książkowa

znająca korespondencję polską i niemiecką, książkowość, umiejąca biegle pisać na maszynie. Obejmie posadę najchętniej na wsi,

miejscowość obojętna

Oferty proszę nadesłać do Ekspedycji Orędownika

Garnki do mleka

od 1/2—20 litrów

poleca hurtownie

W. Mańkowski

Tel. 35

Gostyń.

Tel. 35

Podług najnowszej mody

wykonuje

wszelką garderobę męską pod gwarancją dobrego wykonania. Przyjmuję także wszelkie poprawki, czyszczenie i odświeżanie ubrań. Wykonuje wszelkie prace

... w najkrótszym czasie ...

Walenty Majchrzak, krawiec męski

Koźmin, ul. Kościuszki 3

Do sprzedania

pojedynczo lub w całości większa partja

macior 4-letnich

oraz jagnięta

Majątność Szelejewo

Zapisujcie Orędownik

powiatu Koźmińskiego.

Przy potrzebie

koperty, pocztówki, rachunki, karty polecające, karty wizytowe, zaproszenia i zawiadomienia ślubne, cyrkularze, formularze dla urzędów, książki kontowe, doniesienia, afisze, kwity, dzieła, katalogi, cenniki, programy, listowniki, etykiety, ustawy dla towarzystw, prospekty, legitymacje, kalendarze, kontrakty i wszelkie inne druki wykonuje Zakład Graficzny Edwar. Kraszewskiego w Koźminie

Z dniem 1. kwietnia
objełem
Zakład Fryzjerski
przy ulicy Klasztornej nr. 16
(dawn. Bielarz)
Stanisław Robaczyk
Proszę o dalsze poparcie.

Kupuję
jaja!
w każdej ilości
Cz. Szydłowski Leszno
ul. Kościańska nr. 56

Towarzystwo Pożyczkowe w Koźminie
Konto czekowe w Pocztowej Kasie Oszczędności w Poznaniu nr. 200558, w Polskiej Krajowej Kasie Pożyczkowej w Poznaniu i Ostrowie oraz w Banku Związku w Poznaniu
przyjmuje

Oszczędności
płaci procent według umowy i załatwia szybko i tanio — wszelkie sprawy wchodzące w zakres bankowości —

Skóry obuwnicze, siodlar-skie i przybory
poleca
firma Szymczak, Koźmin.

Prosimy uwzględnić firmy ogłaszające w Orędowniku powiatu Koźmińskiego.

Szan. Publiczności miasta Koźmina i okolicy polecam na sezon letni

Kapelusze damskie i dziecięce

w najnowszych fasonach

Przyjmuję również nadal kapelusze do przefasonowania i odświeżania

Mojem zadaniem jest oddać pracę czysto, gustownie, z gwarancją i po cenach bezkonkurencyjnych

Z poważaniem

Sternbergowa - Powidzka

Salon mód kapeluszy — Koźmin

ul. Borecka nr. 4 l. p.

Dem geehrten Publikum von Koźmin u. Umg. empfehle ich für Sommerjaison

Damen- und Kinderhüte

in ganz neuen Fassons

Nehme auch weiterhin Hüte zum Umarbeiten und Auffrischen an

Mein Bestreben ist jede Arbeit sauber, geschmackvoll, unter Garantie und konkurrenzlos zu verabsolgen

Hochachtungsvoll

Sternberg - Powidzka

Putz- und Mode-Salon — Koźmin

ul. Borecka 4 l. p.

Niniejszem dajemy do łaskawej wiadomości, że w dniu 3-go kwietnia rb.
(w poniedziałek) otwieramy w Koźminie przy ul. Krotoszyńskiej nr. 9

magazyn bławatów i garderoby męskiej

Zadaniem naszym będzie zdobyć zupełne zaufanie naszych odbiorców
przez rzetelną i skora obsługę

właśc.: L. Białęski „**BŁAWAT**” i Cz. Wyrwa

Hiermit beehren wir uns anzuzeigen, daß wir am 3. April
d. Js. (Montag) unter der Firma „**Bławat**“ ein

Manufaktur- und Herrenkonfektionsgeschäft

in Koźmin ulica Krotoszyńska nr. 9, neu eröffnen

Wir werden stets bestrebt sein, durch eine streng rechtliche Handlungsweise, sowie durch aufmerk-
same Bedienung, das Vertrauen unserer w. Kundschaft zu erwerben, und zeichnen hochachtungsvoll

L. Białęski Cz. Wyrwa

BUDOWA PIECY KAFLANYCH!

skład kafli i żelazne
przybory do piecy

Wszelkie prace wykonuje pod gwarancją

KACHELOFEN- BAUGESCHÄFT!

Ständiges Lager von Kacheln
u. sämtl. eisernen Ofenteilen

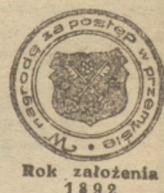
Führe alle Arbeiten unter Garantie aus

W. Siniecki, Koźmin Nowy Rynek 2

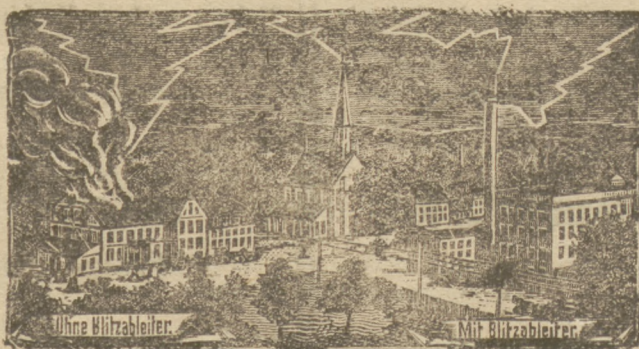
Przedsiębiorstwo pokrywania dachów

tekturą (papą) i wszelką blachą jako też
innych prac w zakres ten wchodzących

Renowacje i smolenie dachów

uskuteczniams po cenach przystępnych
Instalacja wodociągów,
dzwonków elektrycznych
i naprawa tychże

Zakładanie Gromochronów i badanie takowych

Urzędowo egzaminowany
rewizor Gromochronów

Specjalny skład sprzętów domowych i kuchennych

J. Kodur

mistrz blacharski i instalator w Koźminie